

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาใด ๆ ก็ตาม การคิดและการปฏิบัติเป็นสิ่งที่ต้องทำความเข้าใจกันให้ดี นั่นคือ การให้ความสำคัญในเรื่องของการวางแผนก่อนที่จะลงมือปฏิบัติจริง โดยคำนึงถึงสภาพสังคม เศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตมาเป็นคุณประโยชน์ตามเป้าหมายของการพัฒนา สิ่งสำคัญคือการทำให้ผู้ปฏิบัติได้ถูกคิดก่อนว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร ทำแล้วเกิดอะไรขึ้นและมีคุณประโยชน์ต่อส่วนรวม มากน้อยเพียงใด อันเป็นพื้นฐานสำคัญของกระบวนการทำงานและในขณะเดียวกันก็เป็นกระบวนการ พัฒนาคนที่จะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาอย่างแท้จริง (บัญชา อึ้งสกุล, 2539, หน้า 43)

การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการพัฒนาการศึกษาทั้ง ระบบ โดยเฉพาะการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้ไปสู่การพัฒนาเยาวชนของชาติจนเกิด คุณลักษณะต่างๆ ครบถ้วนตามความคาดหวังของหลักสูตรทั้งในด้านเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียน การสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและศักยภาพของสถาน ศึกษา รวมทั้งแนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนนั้นๆ ดังนั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์งานเป็นอย่างดี จึงจะกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานของตนเองได้อย่าง เหมาะสม สมเหตุสมผลและสมกับสภาพของตนเอง เพื่อให้ผลสะท้อนไปสู่ผลกระทบอันเป็นเป้าหมาย การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระยะใกล้และระยะไกล ดังเช่น ตามเจตนารมณ์ของแนวทางการ จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีการจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งนักเรียนที่จบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นในแต่ละปีจะมุ่งเข้าเรียนต่อใน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของกรมสามัญศึกษา ถึงร้อยละ 80

การเข้าเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนแต่ละปีที่ผ่านมาเป็นไปตามความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง ในปีการศึกษา 2539 โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาได้เปลี่ยนแนวปฏิบัติในการรับนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการสอบแข่งขันทั่วไปเป็นการรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความประสงค์จะเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของตนเองก่อนที่จะรับนักเรียนจากโรงเรียนอื่น ๆ ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลได้ประกาศนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี (อ้างใน สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2540, หน้า 31)

โรงเรียนเอกชนในจังหวัดเชียงรายมีหลายแห่งแต่ยังไม่มีโรงเรียนใดสามารถเปิดการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญได้ นักเรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเชียงราย จึงขาดความมั่นใจในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากขึ้น จึงสร้างความวิตกกังวลให้กับผู้ปกครองและนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง และเป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนเอกชนลดลง เพราะนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาต่างก็มุ่งเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเชียงรายวิทยาคม ก็ประสบปัญหานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากไม่ได้เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงได้มีการประชุมในคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหา ซึ่งกรรมการต่างมีความเห็นตรงกันว่า สมควรที่จะเปิดการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงได้ยื่นเสนอขออนุญาตเปิดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามลำดับชั้น และได้รับอนุญาตให้เปิดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 เป็นต้นมา ซึ่งก่อนที่จะเปิดสอนนั้น ได้มีการวางแผนและเตรียมการทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านอาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ สื่อและอุปกรณ์ ตลอดจนครูผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการจัดการให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ เป็นที่เชื่อถือและยอมรับจากผู้ปกครองและนักเรียน และเป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่ต้องการให้โรงเรียนพยายามจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน เพื่อให้เป็นที่ยอมรับมากกว่าโรงเรียนรัฐบาล และผลผลิตของโรงเรียนมีคุณภาพและคุณธรรมสูง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2540, หน้า 18) หลังจากเปิดการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 เป็นต้นมา ทางโรงเรียนได้มีการพัฒนาในด้านต่างๆ ทั้งด้านอาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์พร้อมอุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ครูผู้สอน การอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้ชุมชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับนี้ด้วย เพราะการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน (กรมวิชาการ, 2539, หน้า 20)

ในการวางแผนจัดการศึกษาจะต้องมองทั้งระบบในภาพรวมเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันทุกระดับทุกระดับประเภทการศึกษา โรงเรียนเชียงรายวิทยาคมได้วางแผนการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยมองย้อนอดีตเพื่อใช้เป็นฐานกรอบความคิด ขณะเดียวกันก็มองออกไปอีก 20 ปี เพื่อต้องการให้เห็นภาพการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายว่าเป็นอย่างไร มีลักษณะอย่างไร เพื่อให้การวางแผนการศึกษาของโรงเรียนก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน

ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการให้เด็กของตนได้เลือกเรียนแผนการเรียนที่สามารถสมัครสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้กว้างกว่าเรียนแผนการเรียนอื่น อีกทั้งสามารถเลือกเรียนในสาขาที่นิยมเรียนกันได้ ผู้เรียนส่วนใหญ่ก็มีความต้องการเช่นเดียวกับผู้ปกครอง โรงเรียนเชียงรายวิทยาคมได้จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 และได้เปิดแผนการเรียนเพียง 2 แผนเท่านั้น ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความต้องการของผู้ปกครองที่จะให้เด็กได้เลือกแผนการเรียน ในปีการศึกษา 2542 นี้ โรงเรียนเชียงรายวิทยาคมได้มีนโยบายที่จะขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายออกไปอีก และก็มีนโยบายที่จะเปิดแผนการเรียนเพิ่มขึ้นเพื่อให้ให้นักเรียนมีโอกาสที่จะเลือกเรียนในแผนการเรียนที่ตนเองต้องการตามความสนใจ ความถนัดและความรู้ของตนเอง ดังนั้นการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม จึงมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการวางแผน การจัดแผนการเรียนได้หลากหลายมากขึ้น ตรงกับความต้องการของผู้ปกครองและเด็กนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเชิงราชวิทยาคม

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเชิงราชวิทยาคม ปีการศึกษา 2541

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้างนี้ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับการจัดการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในขอบเขตค้างนี้

1. หลักสูตรและแนวคำเนินการ
2. การจัดการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง การกำหนดรายวิชาที่จะให้นักเรียนได้เลือกเรียนไว้เป็นชุดที่แสดงให้เห็นลำดับรายวิชาที่จะเรียน ตั้งแต่เริ่มเรียนจนจบหลักสูตรตามหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลของการศึกษาจะเป็นข้อมูลในการจัดการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเชิงราชวิทยาคม ต่อไป